

Uzdravení ochrnutého

Cyklus I. „Ježíšův příběh“, katecheze 18.

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2026 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se seznámí s dalším příběhem o Ježíšových zázracích. Umí příběh reprodukovat a ví, co znamená zázrak a jaká je jeho funkce v evangelních příbězích. Umí porovnat typy uzdravení (tělesné / duchovní) a vysvětlit jejich význam. Ví, jakým způsobem se uzdravení duše formou odpuštění vztahuje na ně.

Děti jsou schopny získané informace využít k uvědomění si významu odpuštění hříchů v duchovním životě. Pomocí příběhu o uzdravení ochrnutého jsou schopny posílit vztahové kompetence, aplikovat hodnoty přátelství, pomoci a odpuštění do vlastního života.

Seznam použitých materiálů a literatury:

Plačková, Jarmila a kol. Poznáváme Boží lásku – metodika k pracovním listům náboženské výchovy pro 2. třídu ZŠ. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2004.

Ochrnutý chlapec – katecheze. Dossier Catechista 2/2022-2023.

Uzdravení ochrnutého – katecheze. Dossier Catechista 5/2019-2020.

Rejchrt, Luděk. Haleluja, amen – Zpívání pro malé i velké děti Boží. Praha: Kalich, 2008.

<https://www.regenschori.cz/>

Pomůcky ke katechezi:

- K **úvodní modlitbě** – vytištěné texty či noty, pokud je potřebujeme.
- Ke společné hře „**Jedna, dvě, tři – zastav se!**“ – dostatečný počet bonbónů pro členy skupiny.
- K výkladu „**Uzdravení ochrnutého**“ – Model domu z Ježíšovy doby nebo plakát (viz příloha, tiskneme na formát A3), biblický text (viz příloha), pracovní list z přílohy + psací potřeby, koš se zakrytím, středně velké kameny (váha cca 0,5 – 1 kg).
- K **pohybové hře** – pomůcky na překážkovou dráhu (kužely, židle, švihadla, papíry na zem apod.), kartičky se slovy nebo obrázky (POMOC, PŘÁTELSTVÍ, ODPUŠTĚNÍ, případně „DŮVĚRA“, „JEŽÍŠ“, „NADĚJE“).
- K **diskusní aktivitě** – sepsané diskusní otázky, k aktivizační formě seznam výroků a tabulky do rohů místnosti (viz popis aktivity).
- K aktivitě „**Ruce dobrého přítele**“ – výtvarné potřeby.

Vlastní poznámky ke katechezi:

Scénář:

Zahájení / modlitba (cca 5 minut)

Modlitba či zahájení setkání dle zvyklostí skupiny, přičemž lze využít i vhodné písně. Z našich výběrů doporučujeme:

- Je stále přítomná (MH 79, <https://www.regenschori.cz/pisen/215/je-stale-pritomna>)
- Do tvých starostí (ZH 53, <https://www.regenschori.cz/pisen/62/do-tvych-starosti>)
- O divu v městě Kafarnaum (viz příloha)

Úvodní – DOPORUČENÁ – aktivita (cca 10 minut).

Hra „Jedna, dva, tři – zastav se!“

Umožňuje dětem **zakusit omezení a nehybnost** – k tomuto pocitu se můžeme odkazovat v průběhu vlastní katecheze.

Připravíme přiměřeně velký prostor, aby se v něm děti mohly volně pohybovat. Vysvětlíme dětem, že se chvíli mohou libovolně pohybovat ve vymezeném prostoru, jakmile však začneme počítat do tří, **musí zůstat stát** jako sochy přesně na tom místě a v té pozici, v jaké v tu chvíli byly: nesmí pohnout rukama, nohama ani tělem – mohou jen mluvit.

Po odpočítání je **necháme** mezi sebou **chvíli mluvit**, a pak je vyzveme, aby děti samy **řekly**, co právě teď **nemohou udělat**: utřít si nos, upravit si oblečení, sebrat něco ze země... nebo si vzít bonbón, který jsme právě položili na stůl! (Na stůl položíme vhodné bonbóny nebo kousky ovoce – pozor na alergie dětí). Aby se k bonbónům dostaly, musí poprosit o pomoc. „**Osvobodíme**“ tedy **polovinu skupiny** (vyvoláním jména nebo dotechem ruky), a ti mohou ze stolu bonbóny vzít, rozbalit je a dát je do úst těm, kdo se nemohou hýbat. Hru poté **zopakujeme**, role skupin se vymění.

Na závěr se dětí zeptáme: *Jak jste se cítili a co jste prožívali, když jste se nemohli hýbat a někdo vás musel obsloužit?*

Uzdravení ochrnulého (cca 25 minut)

Uvedeme hlavní téma, přičemž **připomeneme** dětem katechezi o Ježíšovu prvním zázraku v Káně Galilejské: *Ježíš si vybral dvanáct svých učedníků a teď s nimi putuje po Galileji. Vykonal už mnoho dobrého, ale o jednom jeho pozoruhodném činu na jedné svatbě si lidé pořád vyprávějí. Co se tam stalo? Necháme děti vyjmenovat postavy a vyprávět celý příběh. Poté se ptáme: Co to je zázrak? Proč je Ježíš dělal? Udělal Ježíš ještě nějaké další zázraky? Co to může znamenat pro nás?*

Po tomto **krátkém opakování** / vstupu do tématu zázraků pokračujeme: *Ježíš se svými učedníky chodí po Galileji a vypráví lidem o Božím království. Navštěvuje přitom různá města a vesnice. Zkusme si teď představit, jak vesnice v Ježíšově době vypadaly.*

- *Co v nich asi bylo? Bez jakých staveb se lidé neobešli?* (Necháme proběhnout krátký brainstorming – shodneme se, že tam byly domy, pole, ohrady kolem pastvin. Synagoga.)
- *Kdo všechno žil v takových vesnicích a jak tam život vypadal?* (Druhé kolo brainstormingu – můžeme mluvit o povoláních, vztazích; důležité je, že obyvatelé žili jako komunita, a protože jich nebylo moc, museli si navzájem pomáhat).

Pokračujeme: *Pro náš dnešní příběh je důležité, abychom si takový dům z Ježíšovy doby uměli představit.* Ukážeme dětem **model**, případně **plakát** z přílohy (formát nejméně A3). Můžeme rovněž stručně okomentovat, jak se v takovém domě žilo podle popisek.

Po ukončení práce s plakátem **uvedeme příběh**: *Ve městě Kafarnaum bydlel u své rodiny jeden ochrnulý člověk. A právě do tohoto města, kde žilo poměrně hodně lidí, přišel Ježíš, vstoupil do jednoho domu a začal tam učit... Příběh převyprávíme nebo přečteme text Mk 2,1–12 z přílohy.*

Poté **položíme otázku**: *Kdo je v tomto příběhu důležitá postava?* (Ježíš, ochrnutý, farizeové, čtyři přátelé). *My už víme, jak ten příběh dopadl, ale netušíme, co si tyhle hlavní postavy myslely... Pojďme se nad tím zamyslet.*

Rozdáme dětem **pracovní listy** a necháme jim přiměřený čas na zpracování. Potom společně zkontrolujeme řešení. Dále s dětmi můžeme **diskutovat** a klást **otázky**:

- K pracovnímu listu: *Myslíte, že všechny ty možnosti, které jsme si četli, by byly reálné? Jak by příběh v tom případě pokračoval? A byl by to dobrý konec?*
- Otázky k biblickému textu: *Myslí si lidé v domě, že Ježíš může nemocného uzdravit? A kdo z nich skutečně chce, aby to Ježíš udělal? Kdo uvnitř doopravdy Ježíši věří?*

Přejdeme k **závěrečné aktivitě** (může být i součástí modlitby): *Ještě jednou se podíváme na ten příběh. Co řekl Ježíš ochrnutému jako první? A co jako druhé? (necháme děti vyhledat v textu) Co myslíte, že je důležitější? (Odpustění hříchů). Proč? (Není důležité uzdravit jen tělo, ale také duši – bez toho není člověk nikdy úplně zdravý)*

Postavíme doprostřed zakrytý koš s kameny. Pobídneme děti, aby do košíku sáhly, neříkaly, co si myslí, že v něm je, ale zkusily to nějak popsat (ta věc je tvrdá, hranatá, studená, drsná...). Nakonec je pobídneme, aby si každý z koše jednu věc vzal. Když každé dítě drží kámen, pokračujeme:

Takové kameny nám mohou ukázat, jací jsme, když úmyslně děláme něco, co se Bohu nelíbí a někomu ubližuje – hřích. A hřích je opravdu něco jako kámen – tíží nás a omezuje. Můžeme to dětem naznačit – mohou třeba kámen vzít do natažených nebo zvednutých rukou a projít se tak.

Jenže i pro nás Bůh může udělat zázrak a hříchy nám odpustit, když mu důvěřujeme jako dnešní ochrnutý a jeho přátelé, přijdeme za ním a poprosíme ho, aby nás hříchů zbavil a odpustil nám.

Děti se poté **postaví do kruhu** i se svými kameny. Mohou se **zamyslet** nad tím, co z jejich života by mohlo být takovým kamenem. Mohou pak Bohu **poděkovat**, že je může hříchů zbavit, a **vrátí** kámen zpátky do koše.

Modlitba dle zvyklostí skupiny (pokud neproběhla v rámci závěrečné aktivity). Můžeme využít myšlenku: „Někdy někoho neseme my. A někdy druzí nesou nás. A Ježíš je ten, který uzdravuje srdce.“

Rozdání zápisových listů a zakončení setkání.

Případné doplňkové alternativy ke scénáři:

Pohybová hra: „Najdi cestu k Ježíši“

Smysl hry: Děti zažijí, že někdy cesta není jednoduchá, ale když si pomáháme a spolupracujeme, dá se najít řešení.

Postup hry: Připravíme prostor, který prohlásíme za „přeplněný dům“ (vytvoříme překážkovou cestu). Rozdělíme děti do malých skupin po 3–5. Na druhý konec místnosti položíme slova na kartičkách – jednu kartičku na skupinu. Překážkami mohou např. být:

- úzký průchod mezi židlemi,
- přeskok přes švihadlo,
- slalom mezi židlemi nebo kužely,
- „tichá zóna“, kde se musí jít potichu,
- „slepá cesta“, kde jedno dítě vede druhé.

Úkol: skupina se musí dostat se společně k cíli a přinést jednu kartičku, ale nesmí se rozpojit (musí se držet za ramena / za ruce / za šátek), pokud někdo udělá na překážce chybu, celá skupina se vrací před ní. Dětem necháme chvíli na přípravu, aby se domluvily, jak budou překážky zdolávat. Pokud chceme hru ztížit, musí se děti vrátit stejnou cestou zpět, jinak mohou dráhu oběhnout.

Když všechny skupiny přinesou kartičky, krátce se jich **ptáme** (reflexe zážitků):

- „Jak jste dráhu zvládli?“
- „Co vám pomohlo?“
- „Bylo důležité být rychlí, nebo spolu?“

Nakonec položíme všechny přinesené kartičky doprostřed a **komentujeme**: „Přátelé v dnešním příběhu z evangelia taky hledali cestu. Nevzdali to. Pomohla jim láska a víra.“

Co myslíte...?

Katechezi můžeme ukončit, případně obohatit **diskusí** k některému z navržených témat. Vybíráme si cca 5–8 otázek podle času, případně podle schopností skupiny. Otázky můžete libovolně kombinovat podle vlastního uvážení.

A. Samotný příběh

- Co tě v tom příběhu nejvíc zaujalo nebo překvapilo?
- Proč asi ti kamarádi ochrnutého člověka nevzdali?
- Co bys obdivoval/a víc — jejich sílu, nebo jejich vytrvalost? Proč?
- Jak by ses asi cítil/a na místě toho nemocného člověka?
- Jak by ses asi cítil/a na místě jednoho z jeho kamarádů?

B. K tématu přátelství a pomoci

- Jak poznáš opravdového kamaráda?
- Jak může kamarád pomoci, i když „neumí zázraky“?
- Kdy jsi naposledy někomu pomohl/a?
- A kdy někdo pomohl tobě?
- Je těžší pomoc nabídnout, nebo si o ni říct? Proč?

C. K tématu odpuštění

Tohle je v Mk 2 důležité — Ježíš nejdřív řekne: „Odpouštějí se ti hříchy.“ Děti často čekají jen uzdravení těla, takže je dobré téma otevřít.

- Proč myslíte, že Ježíš nejdřív mluvil o odpuštění a až potom o uzdravení?
 - Co může člověka „bolet uvnitř“, i když není nemocný?
 - Co se stane, když se pohádáme a neodpustíme?
 - Proč je někdy těžké říct „promiň“?
 - A proč je někdy těžké odpustit?
-

D. Aplikace do života

- Komu bys mohl/a tento týden pomoci jako „dobrý kamarád“?
- Kdo ve škole nebo ve třídě možná potřebuje, aby si ho někdo všiml?
- Co můžeš udělat, když se někdo cítí sám, smutný nebo ostrčený?
- Jak můžeme druhé „přinášet k Ježíši“ dnes, když už neneseme lehký? (modlitbou, povzbuzením, pomocí, odpuštěním...)

Využít můžeme i **jednoduchou aktivizační formu diskuse: „Čtyři rohy“**. Do čtyř rohů místnosti dej nápisy:

- souhlasím
- spíš souhlasím
- spíš nesouhlasím
- nesouhlasím

Pak **pronášejí předem připravené výroky** k tématu, a děti se podle nich přesouvají. Po každém přesunu se můžete skupiny v některém rohu ptát, proč si tento postoj vybraly. Výroky mohou například znít:

- „Opravdový kamarád pomůže, i když ho to něco stojí.“
- „Říct si o pomoc je známka slabosti.“
- „Odpustit je někdy těžší než pomoci.“
- „Ježíš vidí víc než jen to, co je na člověku vidět.“

Kreativní aktivita „Ruce dobrého přítele“

1. Každé dítě **obkreslí svou ruku** na barevný papír.
2. Do každého prstu **napíší jednu věc**, kterou dělá dobrý kamarád, např.:
 - pomůže
 - vyslechne
 - povzbudí
 - omluví se
 - odpustí

3. Doprostřed dlaně **vytvoří ozdobný nápis**: „I já můžu být dobrý přítel.“

Jednotlivé ruce s nápisy můžeme **vystříhat** a **vyrobit z nich společně plakát**, který dětem bude připomínat téma katecheze.